

see चक्षुराग also; चरणयुगलादिव हृदयमविशद्रागः K. 142. -5 Feeling, emotion, sympathy, interest. -6 Joy, pleasure. -7 Anger, wrath; निम्बनज्जवहारीभा भेजे रागरसात्तमः Si. 19. 34. -8 Loveliness, beauty. -9 A musical mode or order of sound; (there are six primary Rāgas; भैरवः कौशिकश्चैव हिन्दोलो दीपकस्तथा। श्रीरागो मेघरागश्च रागाः षडिति कीर्तिताः Bharata; other writers give different names. Each raga has six rāginīs regarded as its consorts, and their union gives rise to several musical modes). -10 Musical harmony, melody; तवास्मि गीतरागेण हारिणा प्रसभं हृतः Ś. 1. 5; अहो रागपरिबाहिणी गीतिः Ś. 5. -11 Regret, sorrow. -12 Greediness, envy; 'रागस्तु मात्सर्यं लेहितादिषु' Medinī.; राजकामस्य मूढस्य रागोपहतचेतसः Mb. 7. 85. 54. -13 The quality called Rajas q. v. -14 Nasalization. -15 A process in the preparation of quicksilver. -16 A king, prince. -17 The sun. -18 The moon. -19 Inflammation. -20 Seasoning, condiment; Mb. 4. -Comp. -अङ्गी, -आढ्या Rubia Munjīṣṭa (Mar. मञ्जिष्ठा). -अशानिः a Buddha or Jina. -आत्मक a. impassioned; रजो रागात्मकं विद्धि Bg. 14. 7. -आयातम्, -उद्रेकः excess of passion. -खाडव, -खाण्डव See रागषाडव; a kind of sweet rice preparation; रागखाण्डवभोज्यैश्च मत्ताः पतिषु शेरते Mb. 7. 61. 8 (com. रागखाण्डवं गुडोदनं पर्पटिकेति वैदर्भाः). -चूर्णः 1 Acasia Catechu or Khadira tree. -2 red lead. -3 lac. -4 red powder thrown by people over one another at the festival called holi. -5 the god of love. -छन्नः the god of love. -द्रव्यम् a colouring substance, a paint, dye. -दा crystal. -दालिः a kind of pulse (मसूर). -दशु a ruby. -पट्टः a kind of precious stone. (-ट्टी) the chinese rose. -पुष्पः, -प्रसवः the red globe-amaranth. -बन्धः manifestation of feeling, interest created by a proper representation (of various emotions); भावो भावं उदति विषयाद्भागबन्धः स एव M. 2. 9. -युज् m. a ruby. -रज्जुः the god of love. -रता N. of Rati, wife of Cupid. -लेखा a streak or mark of paint. -वर्धनः (in music) a kind of measure. -वृन्तः the god of love. -षाडवः a kind of sweetmeat. -सूत्रम् 1 any coloured thread. -2 a silk-thread. -3 the string of a balance.

रागमय, -रागवत् a. 1 Red, coloured. -2 Dear, beloved. -3 Impassioned.

रागा, -गी A sort of grain (Mar. नाचणी).

रागारु a. One who raises hopes of a gift, but does not fulfil them.

रागिता 1 The state of being coloured. -2 Being impassioned. -3 Fondness or desire for.

रागिन् a. [राग-इनि] 1 Coloured, dyed. -2 Colouring, painting. -3 Red. -4 Full of passion or feeling, impassioned; रागिणापि विहिता तव भक्त्या Ki. 18. 27. -5 Full of love, subject to love. -6 Passionately fond of, devotedly attached to, desirous of, yearning after (at the end of comp.); रागी कर्मफलप्रेप्सुः Bg. 18. 27. -7 Delighting,

rejoicing. -m. 1 A painter. -2 A lover; एको रागिषु राजते प्रियतमादेहाधेहारी हरः Bh. 3. 121. -3 A libertine, sensualist. -णी 1 A modification of a musical mode (राग), of which 30 or 36 kinds are enumerated. -2 A wanton and intriguing woman, a lustful woman.

राघ् 1 Ā. To be able, to suffice.

राघ् m. An able or efficient person; ननु हो मथना राघो घेरा नाथमहो नु न Ki. 15. 20.

राघवः [रघोगोत्रापत्यम् अण्] 1 A descendant of Rāghu, especially Rāma. -2 A kind of large fish; क्रोडे क्रीडतु कस्य केलिकलहृत्यकार्णवो राघवः Bv. 1. 55. -3 Sea, ocean.

राघवायणम् The Rāmāyaṇa.

राघवीयम् The poem composed by Rāghava.

राङ्गलः A thorn.

राङ्कव a. (-वी f.) [रङ्कोरयं विकारो वा तल्लोमजातत्वात् अण्] Belonging to the species of deer called rāṅku, or made from its hair; woollen; ताः कस्तूरीपरिमलमुचः पट्टिका राङ्कवाणाम् Vikr. 18. 31; राङ्कवाणि तथौर्णानि Śiva B. 30. 21. -वम् 1 A woollen cloth made of deer's hair, a woollen garment; Mb. 12. 171. 20. -2 A blanket. -Comp. -अजिनम् a. woollen skin. -आस्तरणम् a woollen coverlet.

राज् 1 U. (राज्यति-ते, राजित) 1 (a) To shine, glitter, appear splendid or beautiful, be eminent; रेजे प्रहमयीव सा Bh. 1. 17; तस्याः प्रविष्टा नतनाभिरन्ध्रं रराज तन्वी नवलोमराजिः Ku. 1. 38; राजन् राजति वीरवैरिवनितावैधव्यदस्ते भुजः K. P. 10; R. 3. 7; Ki. 4. 24; 11. 6. (b) To appear or look (like), shine (like); तोयान्तर्भास्करालीव रेजे मुनिपरंपरा Ku. 6. 49. -2 To rule, govern. -3 To direct, regulate. -4 To be the first or chief, be at the head. -Caus. (राजयति-ते) To cause to shine, illuminate, brighten.

राज् m., -राजः 1 A king, chief, prince. -2 Anything best of its kind; सोऽम्बुजो हरिणाध्मातः सर्वप्राणेन शङ्खराट् Rām. 7. 7. 10; (adjective also in this sense).

राजकः A little king, a petty prince. -कम् A number of kings or princes, a collection of sovereigns; सहते न जनोऽप्यधःक्रियां किमु लोकाधिकधाम राजकम् Ki. 2. 47; राजकाय विषया विभेजिरे Śi. 14. 43; यत्पादौ मुकुटज्योत्स्नाजलैर्नेनेक्ति राजकम् Śabda. ch.

राजकीय a. Kingly, royal.

राजत a. (-ती f.) [रजत इदम् अण्] Silvery, made of silver; लीलां दधौ राजतगण्डशैलः Śi. 4. 13. -तम् Silver.

राजन् m. [राज्-कनिन् रज्जयति रज्ज्-कनिन् नि० वा Uṇ. 1. 145] A king, ruler, prince, chief (changed to राजः at the end of Tat. comp.); वज्रराजः, महाराजः &c.; तथैव सोऽम्बुदन्वयो राजा प्रकृतिरञ्जनात् R. 4. 12; पित्रा न रञ्जितास्तस्य प्रजास्तेनानुरञ्जिताः अनुरागात्तस्तस्य नाम राजेत्यभाषत ॥ V. P. -2 A